Lieta Nr. 11370045815

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē, 2016.gada 19.maijā

Aizkraukles rajona tiesa
tiesnese **J.Bebriša,**
piedaloties prokurorei **D.Morevai,**

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā pēc **Krimināllikuma 221.[1]panta pirmās daļas apsūdzēta /pers. B/, personas kods /personas kods/.**

Aprakstošā daļa

/pers. B/ realizēja nelegāli izgatavotu (ražotu) alkoholisko dzērienu (nelikumīgu alkoholisku dzērienu).

2015.gada 16.jūlijā, pirmstiesas izmeklēšanā precīzāk nenoskaidrotā laikā, /pers.B/ savā dzīvesvietā - Jaunjelgavas novada, Sunākstes pagasta, mājās /Nosaukums/, mantkārīgu motīvu vadīta, /pers. C/i par 5,25 EUR pārdeva - neatļauti realizēja vienu 0,5 litru tilpuma stikla pudeli ar etiķeti „Vīru degvīns" bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markas un bez tās izcelsmi apliecinošiem dokumentiem, kas pildīta ar vismaz 380 ml bezkrāsas, caurspīdīga šķidruma, kas ir rūgšanas procesā veidojies un pārtvaicēšanas rezultātā izgatavots alkoholisks dzēriens ar specifisku alkohola smaržu un stiprumu (spirta saturu) 41.5% (pēc tilp.;20°C) un absolūtā spirta daudzumu tajā 158 mL (0,158L), tas ir, nelikumīga alkoholiska dzēriena, kā izgatavošana (ražošana) un realizācija ir aizliegta.

Līdz ar to /pers. B/ pārkāpa Latvijas Republikas „Alkoholisko dzērienu aprites likuma" 3.panta prasības, kas nosaka, ka „alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai ir nepieciešama speciāla atļauja (licence)", 9.panta prasības, kas nosaka „alkoholisko dzērienu ražošana mājas apstākļos, izejvielu sagatavošana, iegāde vai uzglabāšana alkoholisko dzērienu izgatavošanai mājas apstākļos, ka arī to ražošanai paredzētu aparātu, ierīču iepakojumu, etiķešu, korķīšu un vāciņu izgatavošana vai uzglabāšana ir aizliegta, likuma „Par akcīzes nodokli" 27.panta prasības, kas nosaka, ka „visus alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus marķē ar akcīzes nodokļa markām" un 33.panta trešo daļu, kur noteikts, ka „Latvijas Republikā aizliegts ražot, pārstrādāt, uzglabāt, pārvietot un realizēt alkoholiskos dzērienus (..), kuri nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus".

Ar savām noziedzīgajām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 221.[1]panta pirmajā daļā.

/pers. B/ realizēja nelegāli izgatavotu (ražotu) alkoholisko dzērienu (nelikumīgu alkoholisku dzērienu).

2015.gada 22.septembrī ap plkst.16.10 /pers. B/ savā dzīvesvietā - Jaunjelgavas novada, Sunākstes pagasta, mājās /Nosaukums/, speciālā izmeklēšanas eksperimenta laikā, personai par 2,50 EUR pārdeva - neatļauti realizēja vienu 0,5 litru tilpuma stikla pudeli ar etiķeti „Moka" bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markas un bez tās izcelsmi apliecinošiem dokumentiem, kas pildīta ar 480 ml bezkrāsas, caurspīdīga šķidruma, kas ir etilspirtu saturošs šķidrums ar specifisku alkohola smaržu un stiprumu (etilspirta saturu) 35.5% (pēc tilp.; 20°C) un absolūtā spirta daudzumu tajā 170.mL (0,2 L), tas ir, nelikumīga alkoholiska dzēriena, kā izgatavošana (ražošana) un realizācija ir aizliegta.

Līdz ar to /pers. B/ pārkāpa Latvijas Republikas „Alkoholisko dzērienu aprites likuma" 3.panta prasības, kas nosaka, ka „alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai ir nepieciešama speciāla atļauja (licence)", 9.panta prasības, kas nosaka „alkoholisko dzērienu ražošana mājas apstākļos, izejvielu sagatavošana, iegāde vai uzglabāšana alkoholisko dzērienu izgatavošanai mājas apstākļos, ka arī to ražošanai paredzētu aparātu, ierīču iepakojumu, etiķešu, korķīšu un vāciņu izgatavošana vai uzglabāšana ir aizliegta, likuma „Par akcīzes nodokli" 27.panta prasības, kas nosaka, ka „visus alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus marķē ar akcīzes nodokļa markām" un 33.panta trešo daļu, kur noteikts, ka „Latvijas Republikā aizliegts ražot, pārstrādāt, uzglabāt, pārvietot un realizēt alkoholiskos dzērienus (..), kuri nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus".

Ar savām noziedzīgajām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 221. [1]panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

Apsūdzētā /pers. B/ savu vainu viņai celtajā apsūdzībā atzina pilnībā, nožēloja izdarīto un izteica lūgumu lietu skatīt bez pierādījumu pārbaudes.

Iepazinusies ar lietas materiāliem, uzklausījusi prokurori, apsūdzēto, ņemot vērā to, ka apsūdzētā atzina savu vainu viņai izvirzītajā apsūdzībā un piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas sekas apsūdzētajai tiesas izmeklēšanā izskaidrotas un sekas ir skaidras, apsūdzētās vaina ir pierādīta ar visiem lietas materiāliem to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesai nav šaubu par apsūdzētās vainu, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanā nav nepieciešama, līdz ar ko saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527. panta trešo daļu pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā netiek izdarīta.

Vērtējot apsūdzētās darbību juridisko kvalifikāciju, tiesa atzīst, ka /pers. B/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi pareizi kvalificēti pēc Krimināllikuma 221[1]. panta pirmās daļas, jo viņa apsūdzībā norādītajā vietā un laikā, realizēji nelegāli izgatavotu (ražotu) alkoholisko dzērienu. Tiesa atzīst, ka pastāv Kriminālprocesa likuma 520.pantā paredzētais pamats notiesājoša sprieduma taisīšanai.

Apsūdzētā /pers. B/ agrāk nav sodīta *(lietas 58.lapa),* četras reizes sodīta administratīvi, nestrādā, pensionāre, apgādībā personas neatrodas. No dzīves vietas Sunākstes pagasta pārvaldes raksturota kā sabiedriski aktīva, saticīga, strādīga un izpalīdzīga. Dzīvo viena un uztur piemājas saimniecību, audzē liellopus, apsaimnieko piemājas dārzu. Ir ziņas, ka ilgstoši savā dzīves vietā tirgo alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus (*lietas 61.lapa*).

Nosakot sodu, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 35., 46., 47. un 48. pantu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus, vainīgā personību.

Apsūdzētā izdarījusi noziedzīgus nodarījumus, kas ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu atzīti par mazāk smagiem noziegumiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47., 48. pantu apsūdzētās atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi nav konstatēti.

Krimināllikuma 221.[1]panta pirmās daļas sankcija paredz sodu brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu.

Atbilstoši Krimināllikuma 35.pantam soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, vainīgo personu sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Soda bardzības izvēlē tiesa ņem vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2007./2008. gada tiesu prakses apkopojumā „Apgabaltiesu kā pirmās instances tiesas un Augstākās tiesas krimināllietu tiesu palātas kā apelācijas instances tiesas sodu piemērošanas prakse" izteikto viedokli, ka krimināls odam jābūt tādam, kas sekmē noziedzīgu nodarījumu veicinošo faktoru novēršanu (mazināšanu). Soda bardzība bieži vien nav pietiekama, lai persona apzināti atteiktos no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tāpat krimināls odus nedrīkst izmantot, lai iebiedētu sabiedrību *(sk. apkopojuma 17.-21.lpp.)*.

Nosakot soda bardzību, tiesa ņem vērā, lai tas būtu taisnīguma atjaunojošs, taisnīgs, vispārīgās prevencijas principu, kā arī sabiedriskās drošības intereses.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm (A.Judins. Krimināls ods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp).

Izvērtējot Krimināllikuma 221.[1]panta pirmās daļas sankcijā norādīto soda veidu piemērošanu, tiesa secina, ka pamatsods naudas soda veidā apsūdzētajai nav piemērojams, jo apsūdzētā algotu darbu nestrādā, ir 76 gadus veca, saņem valsts vecuma pensiju, viņai gan pieder nekustams īpašums, taču tā ir vienīgā viņas dzīves vieta, līdz ar to šī soda piespriešanas gadījumā pastāv risks, ka tiesas spriedums būs neizpildāms.

Piemērot apsūdzētajai sodu piespiedu darba veidā nav iespējams. Saskaņā ar Krimināllikuma 40.panta 2.daļu piespiedu darbs nav piemērojams darbnespējīgām personām. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2007. gada 8. novembra lēmumā lietā SKK – J-571/2007 norādīts, ka analizējot normatīvos aktus, kas regulē darba tiesiskās attiecības, sociālo aizsardzību, var secināt, ka noteikts vecums, slimība, invaliditāte, maternitāte pilnīgi atņem vai daļēji ierobežo cilvēku spēju strādāt, tāpēc šiem cilvēkiem nepieciešama sociālā aizsardzība. Pienākuma uzlikšana strādāt var nelabvēlīgi ietekmēt šo cilvēku veselības stāvokli. Līdz ar to tiesa secina, ka apsūdzētajai kā personai, kurai ierobežotas darba spējas, jo iestājies pensijas vecums, viņai ir veselības problēmas, ir nepieciešama sociālā aizsardzība, viņa atzīstama par darbnespējīgu strādāt fiziski smagu darbu un viņai nevar piemērot kā sodu piespiedu darbu.

Tiesa pilnībā pievienojas prokurores viedoklim, ka apsūdzētajai par izdarīto noziegumu sods nosakāms brīvības atņemšanas veidā nosacīti, nosakot pārbaudes laiku, atbilstoši Krimināllikuma 55.panta nosacījumiem. Ņemot vērā apsūdzētās attieksmi, to, ka savu vainu atzīst un izdarīto nožēlo, tiesa guva pārliecību, ka turpmāk apsūdzētā likumpārkāpumus neizdarīs. Tiesa atzīst par lietderīgāku un audzinošāku konkrētajā gadījumā apsūdzētajai noteikt pārbaudes laiku, nevis izolēt viņu no sabiedrības. Pēc tiesas ieskata, ņemot vērā nosacītas notiesāšanas būtību, proti, saskaņā ar Krimināllikuma 55. panta desmito daļu, ja nosacīti notiesātais pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, viņam piespriestais brīvības atņemšanas sods ir izpildāms reāli, konkrētajā gadījumā pārbaudes laika noteikšana apsūdzētajai būs audzinošāks sods par reālas brīvības atņemšanas sodu, jo tas stimulēs apsūdzēto atturēties no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas pārbaudes laikā un izdarīt attiecīgus secinājumus.

Nosakot sodu apsūdzētajai, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 50.panta pirmajā daļā noteikto, jo apsūdzētā ir izdarījusi divus noziedzīgus nodarījumus, līdz ar to sods par katru noziedzīgo nodarījumu ir nosakāms atsevišķi, savukārt pēc tam sods nosakāms pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, piemērojot Krimināllikuma 50.panta pirmajā daļā piespriesto sodu pilnīgas vai daļējas soda saskaitīšanas vai vieglākā soda ietveršanas smagākajā principu, kā arī ievērojot Kriminālprocesa likuma 1.pamtā noteikto efektīvu Krimināllikuma normu piemērošanu un krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu. Tiesa atzīst, ka konkrētajā kriminālprocesā piemērojams daļējs sodu saistīšanas princips.

Šāds sods apsūdzētajai būs audzinošs, samērīgs, taisnīgs un taisnīguma atjaunojošs.

Lietā mantiskais kaitējums nav pieteikts, procesuālo izdevumu lietā nav.

Galīgā rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem izlemjama saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240. pantu. Lietiskais pierādījums CD disks ar audio ierakstu glabājams pie krimināllietas. Viena 0,5 l tilpuma stikla pudele „Moka", kas glabājas VP ZRP Aizkraukles iecirkņa lietisko pierādījumu glabātuvē un aizlīmēta ar drošības uzlīmi L14-0734307-iznīcināma. 10 EUR naudas zīme ar sērijas Nr. UC0001124659 atstājama VP ZRP Aizkraukles iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas rīcībā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētajai līdz sprieduma stāšanās spēkā dienai drošības līdzeklis nav piemērojams, jo tiesai nav pamats uzskatīt, ka apsūdzētā varētu izvairīties no sprieduma izpildes.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499., 511., 512., 520., 527.-530. pantu, tiesa

nosprieda

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 221.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā 2015.gada 16.jūlijā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem.

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 221.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā 2015.gada 22.septembrī un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, piespriestos sodus daļēji saskaitot, galīgo sodu **/pers. B/** noteikt brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo, trešo daļu brīvības atņemšanas sodu **/pers. B/** noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 6 (sešiem) mēnešiem.

Nosacīti notiesātās **/pers. B/** pārraudzību uzdot Valsts probācijas dienesta Aizkraukles teritoriālajai struktūrvienībai.

Drošības līdzekli līdz spriedums stāsies likumīgā spēkā **/pers. B/** neizraudzīt.

Lietisko pierādījumu-CD disku ar audioierakstu glabāt pie krimināllietas. Vienu 0,5 l tilpuma stikla pudeli „Moka", kas glabājas VP ZRP Aizkraukles iecirkņa lietisko pierādījumu glabātuvē un aizlīmēta ar drošības uzlīmi L14-0734307-iznīcināt. 10 EUR naudas zīmi ar sērijas Nr. UC0001124659 atstāt VP ZRP Aizkraukles iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas rīcībā.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā no pilna sprieduma pieejamības 2016.gada 20.maijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Pilns spriedums sagatavots 2016.gada 20.maijā.

Tiesnese J.Bebriša